

Бердянський державний педагогічний університет
Кафедра теорії та методики навчання мистецьких дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач
кафедри

_____ О.В.Мартиненко
“ ____ ” _____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти

**ПРАКТИКУМ ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ
(ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ, ДОДАТКОВИЙ МУЗИЧНИЙ
ІНСТРУМЕНТ, ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС)**

Спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Освітньо-професійна програма «Середня освіта
(музичне мистецтво та англійська мова)»

Факультет психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Бердянськ, 2021

Робоча програма з дисципліни «Практикум інструментально-виконавської підготовки (основний музичний інструмент, додатковий музичний інструмент, оркестровий клас)» для здобувачів вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Освітньо-професійної програми «Середня освіта (музичне мистецтво та англійська мова)»

Розробники: кандидат педагогічних наук, доцент П.Б.Косенко
кандидатка педагогічних наук, доцента С.М.Сергієнко
кандидат педагогічних наук, доцент Ю.В.Смаковський

Робочу програму погоджено проектною групою освітньої програми «Середня освіта (музичне мистецтво та англійська мова)» та схвалено на засіданні кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін

від “___” _____ 2021 року (протокол №___)

Завідувач кафедри теорії та методики навчання
мистецьких дисциплін

(підпис)

(Мартиненко О.В.)
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

(підпис)

(Бурназова В.В.)
(прізвище та ініціали)

© БДПУ, 2021 рік
© Косенко П.Б., 2021 рік
© Сергієнко С.М., 2021 рік
© Смаковський Ю.В., 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>01 Освіта/Педагогіка</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
	Спеціальність <u>014 Середня освіта (Музичне мистецтво)</u> (шифр і назва)		
Модулів – 2	Освітньо-професійна програма: <u>Середня освіта (музичне мистецтво та англійська мова)</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 12		2-й	
Загальна кількість годин – 180		Семестр	
Мова навчання: українська		3–4-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 10	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	Практичні	
		40	
		Індивідуальні	
		22	
		Самостійна робота	
		118	
Вид контролю:		залік, екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – ауд. 34% : сам. 66%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – підготувати студентів, майбутніх учителів музичного мистецтва, до володіння музичним інструментом на рівні, необхідному для реалізації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти, сформувати уміння та навички сольного та колективного виконавства на музичному інструменті; сприяти всебічному розвитку музичних здібностей, образного творчого мислення, артистизму; виховувати естетичний смак та любов до музичного мистецтва, моральні та професійні якості особистості музиканта-педагога, підвищувати його професійну ерудицію.

Основні завдання дисципліни:

- опанування основ інструментально-виконавської техніки;
- практичне вивчення інструментальних творів, різноманітних за ідейно-художнім змістом та музично-стилістичними особливостями;
- формування музичного кругозору майбутніх учителів музичного мистецтва засобами різноманітного репертуару;
- оволодіння виконавсько-технічними навичками, необхідними для професійної роботи з викладання музичного мистецтва;
- засвоєння основних методів і прийомів роботи з навчання гри на музичному інструменті;
- озброєння методикою самостійної роботи над інструментальними творами і технічними вправами;
- вироблення у студентів умінь і навичок сольного та колективного музикування;
- формування готовності до роботи з дитячими музичними колективами;
- оптимізація професійної підготовки вчителя музичного мистецтва в інтегрованій єдності музично-виконавського та педагогічного компонентів.

Компетентності та програмні результати навчання:

Програмні компетентності	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до усного та письмового спілкування українською та іноземною мовами в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійній діяльності.
	ЗК 2. Здатність використовувати набуті знання, вміння та навички для вирішення професійних завдань, виходячи з конкретних практичних ситуацій. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	ЗК 3. Здатність до відбору й доцільного використання педагогічного інструментарію, методів, форм, засобів навчання й виховання, планування освітнього процесу та прогнозування його наслідків і результатів.

	ЗК 4. Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі професійної діяльності із поглибленим рівнем знань та вмій інноваційного характеру, достатнім рівнем інтелектуального потенціалу для вирішення проблемних професійних завдань у галузі середньої освіти (музичне мистецтво, англійська мова).
	ЗК 5. Здатність самостійно приймати рішення та нести відповідальність за їх реалізацію. Здатність впроваджувати нові ідеї.
	ЗК 6. Здатність до аналізу та синтезу з використанням логічних аргументів та перевірених фактів.
Фахові компетентності (ФК)	ФК 1. Здатність застосовувати сучасні методи й навчальні технології в закладах освіти.
	ФК 4. Здатність формувати в учнів / вихованців предметні компетентності.
	ФК 5. Здатність орієнтуватися у психолого-педагогічних засадах художньо-естетичного розвитку дітей та молоді засобами музичного мистецтва та англійської мови.
	ФК 11. Здатність здійснювати різні види виконавської діяльності; акомпанувати та імпровізувати, читати ноти з аркуша, транспонувати музичні твори.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН 5. Інтегрує і розрізняє знання про зміст методичного інструментарію музично-педагогічної діяльності вчителя музичного мистецтва, мистецтва та англійської мови, пояснює суть засобів і методів активізації мистецько-творчого розвитку учнів, виховання художньо обдарованої особистості	
ПРН 6. Здатний реалізувати державний стандарт і навчальні програми з навчальних предметів закладів загальної середньої освіти	
ПРН 11. Володіє музичним інструментарієм (основний та додатковий музичні інструменти), основними виконавськими навичками, техніками читання з нотного аркуша, транспозиції, акомпанементу	
ПРН 13. Уміє відтворювати художню концепцію музичного твору, його форму і стиль, реалізовувати його педагогічний потенціал	
ПРН 15. Уміє здійснювати культурну та музичну діяльність та пропагувати кращі зразки національного та світового мистецтва	
ПРН 16. Уміє формувати та розвивати у школярів естетичні уявлення, ціннісні орієнтації і художній смак	
ПРН 17. Здатний створювати рівноправне освітнє середовище. Уміє працювати в колективі	

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль «Основний музичний інструмент»

Змістовий модуль 1. Інструктивно-технічна підготовка студентів.

Тема 1. Гама дієзні до 3-х знаків.

Тема 2. Розвиток технічних навичок у роботі над етюдом.

Тема 3. Музична термінологія. Читання з листа легких пісень шкільного репертуару.

Змістовий модуль 2. Художньо-виконавська підготовка студентів.

Тема 4. Реалізація художньо-виконавського задуму при виконанні п'єси.

Тема 5. Робота над твором великої форми.

Тема 6. Опанування п'єси шкільного репертуару за 2 клас.

Змістовий модуль 3. Художньо-інтегративна підготовка студентів.

Тема 7. Гама бемольні до 3 знаків.

Тема 8. Розвиток виконавської техніки. Робота над етюдом.

Тема 9. Опанування п'єси шкільного репертуару за 3 клас.

Змістовий модуль 4. Художньо-виконавська підготовка студентів.

Тема 10. Реалізація художньо-виконавського задуму при виконанні п'єси.

Тема 11. Розвиток виконавських навичок у роботі над поліфонічним твором.

Модуль «Оркестровий клас»

Змістовий модуль 1. Мелодичні лінії контрапунктичного значення.

Тема 1. Виникнення терміну «контрапункт», його значення в оркестровій грі. Акомпанування в контрапунктичному стилі.

Тема 2. Складна фактурна і темброва змінність, поліфонія пластів, багаті технічні засоби оркестрової поліфонії.

Змістовий модуль 2. Оркестрові фони (антифони, прості, канонічні, прямі та обернені імітації та ін.).

Тема 3. Прийоми імітаційної поліфонії – антифони, прості, канонічні, прямі та обернені імітації, з ритмічним збільшенням і зменшенням, а також стретти, фугато.

Тема 4. Імітації, що динамізують розвиток, сприяють накопиченню енергії в напружених рухах до кульмінацій, темброво-регістровий контраст голосів, що сприяє їх рельєфному звучанню.

Змістовий модуль 3. Фактурна лінія ударної групи.

Тема 5. Фактура оркестрової тканини. Використання різних видів фактури ударною групою інструментів в оркестрі.

Тема 6. Різновиди групи ударних інструментів та їх значення в оркестрі.

Змістовий модуль 4. Вивчення та виконання різножанрових музичних творів.

Тема 7. Зміст різножанрових музичних творів (полька, вальс, марш). Розучування різножанрових музичних творів. Робота в партіях над штрихами та динамічними відтінками.

Тема 8. Розкриття художньо-образного змісту творів різних жанрів.

Змістовий модуль 5. Вивчення та виконання музичних творів українських авторів.

Тема 9. Знайомство з музичними творами українських композиторів М.Лисенка, М. Скорика, М. Виятика.

Тема 10. Вивчення та виконання музичних творів українських композиторів.

Змістовий модуль 6. Виявлення технічних труднощів партій та засоби їх подолання.

Тема 11. Розвиток техніки правої руки.

Тема 12. Напрями розвитку кистьової гри на народних інструментах: репетиційні прийоми, невеликі пасажі, в яких чергуються штрихи легато і стаккато, стрибки, короткі фігури, нескладні стакатні рухи у партіях окремої руки, а іноді обох рук. Розвиток кистьової вільності пальцевої швидкості, що сприяє об'єднанню у кожній п'єсі елементів рухливого легато і легкого стаккато.

Змістовий модуль 7. Динаміка, штрихи, характер звуковедення.

Тема 13. Поняття динаміки на музичному інструменті. Градації динаміки в оркестрі.

Тема 14. Робота над динамікою в оркестровому звучанні. Оволодіння штриха стаккато та легато, вміння виконувати їх на достатньо-професійному рівні. Гра різноманітних штрихових комбінацій.

Змістовий модуль 8. Специфічні прийоми гри на інструментах.

Тема 15. Сучасні специфічні прийоми гри на оркестрових інструментах: вібрато, глісандо, портаменто, фрулато та інші.

Тема 16. Характерні види нетрадиційних специфічних прийомів гри на оркестрових інструментах.

4. Структура навчальної дисципліни

Модуль «Основний музичний інструмент»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		го	л	п	лаб	інд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Інструктивно-технічна підготовка студентів												
Тема 1. Гама дієзні до 3-х знаків	7				2	5						
Тема 2. Розвиток технічних навичок у роботі над етюдом	7				4	3						
Тема 3. Музична термінологія. Читання з листа.	1					1						
Разом за змістовим модулем 1	15				6	9						
Змістовий модуль 2. Художньо-виконавська підготовка студентів												
Тема 4. Реалізація художньо-виконавського задуму при виконанні п'єси	5				2	3						
Тема 5. Робота над твором великої форми	7				4	3						
Тема 6. Опанування п'єси шкільного репертуару за 2 клас	3					3						
Разом за змістовим модулем 2	15				6	9						
Змістовий модуль 3. Художньо-інтегративна підготовка студентів												
Тема 7. Гама бемольні до 3х знаків	7				2	5						
Тема 8. Розвиток виконавської техніки. Робота над етюдом	4				2	2						
Тема 9, Опанування п'єси шкільного репертуару за 3 клас	4				1	3						

Разом за змістовим модулем 3	15				5	10						
Змістовий модуль 4. Художньо-виконавська підготовка студентів												
Тема 10. Реалізація художньо-виконавського задуму при виконанні п'єси	6				1	5						
Тема 11. Розвиток виконавських навичок у роботі над поліфонічним твором.	9				4	5						
Разом за змістовим модулем 4	15				5	10						
Усього годин	60				22	38						

Модуль «Оркестровий клас»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма			заочна форма		
	усього	у тому числі		усього	у тому числі	
		п	с.р.		п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Мелодичні лінії контрапунктичного значення						
Тема 1. Виникнення терміну «контрапункт», його значення в оркестровій грі. Акомпанування в контрапунктичному стилі.	8	4	4			
Тема 2. Складна фактурна і темброва змінність, поліфонія пластів, багаті технічні засоби оркестрової поліфонії.	7	2	5			
Разом за змістовим модулем 1	15	6	9			
Змістовий модуль 2. Оркестрові фони (антифони, прості, канонічні, прямі та обернені імітації та ін.)						
Тема 3. Прийоми імітаційної поліфонії – антифони, прості, канонічні, прямі та обернені імітації, з ритмічним збільшенням і зменшенням, а також стретти, фугато.	9	2	7			
Тема 4. Імітації, що динамізують розвиток, сприяють накопиченню енергії в напружених рухах до кульмінацій, темброво-регістровий контраст голосів, що	6	2	4			

сприяє їх рельєфному звучанню.						
Разом за змістовим модулем 2	15	4	11			
Змістовий модуль 3. Фактурна лінія ударної групи						
Тема 5. Фактура оркестрової тканини. Використання різних видів фактури ударною групою інструментів в оркестрі.	8	2	6			
Тема 6. Різновиди групи ударних інструментів та їх значення в оркестрі.	7	2	5			
Разом за змістовим модулем 3	15	4	11			
Змістовий модуль 4. Вивчення та виконання різножанрових музичних творів						
Тема 7. Зміст різножанрових музичних творів (полька, вальс, марш). Розучування різножанрових музичних творів. Робота в партіях над штрихами та динамічними відтінками.	7	2	5			
Тема 8. Розкриття художньо-образного змісту творів різних жанрів.	8	2	6			
Разом за змістовим модулем 4	15	4	11			
Змістовий модуль 5. Вивчення та виконання музичних творів українських авторів						
Тема 9. Знайомство з музичними творами українських композиторів М.Лисенка, М. Скорика, М. Виятика.	7	2	5			
Тема 10. Вивчення та виконання музичних творів українських композиторів.	8	2	6			
Разом за змістовим модулем 5	15	4	11			
Змістовий модуль 6. Виявлення технічних труднощів партій та засоби їх подолання						
Тема 11. Розвиток техніки правої руки.	7	2	5			
Тема 12. Напрями розвитку кистьової гри на народних інструментах: репетиційні прийоми, невеликі пасажі, в яких чергуються штрихи легато і стаккато, стрибки, короткі фігури, нескладні стакатні рухи у партіях окремої руки, а іноді обох рук.	8	4	4			

Розвиток кистьової вільності пальцевої швидкості, що сприяє об'єднанню у кожній п'єсі елементів рухливого легато і легкого стаккато.						
Разом за змістовим модулем 6	15	6	9			
Змістовий модуль 7. Динаміка, штрихи, характер звуковедення						
Тема 13. Поняття динаміки на музичному інструменті. Градації динаміки в оркестрі.	8	4	4			
Тема 14. Робота над динамікою в оркестровому звучанні. Оволодіння штриха стаккато та легато, вміння виконувати їх на достатньо-професійному рівні. Гра різноманітних штрихових комбінацій.	7	2	5			
Разом за змістовим модулем 7	15	6	9			
Змістовий модуль 8. Специфічні прийоми гри на інструментах						
Тема 15. Сучасні специфічні прийоми гри на оркестрових інструментах: вібрато, глісандо, портаменто, фрулато та інші.	9	4	5			
Тема 16. Характерні види нетрадиційних специфічних прийомів гри на оркестрових інструментах.	6	2	4			
Разом за змістовим модулем 8	15	6	9			
Усього годин	120	40	80			

5. Теми індивідуальних занять

Модуль «Основний музичний інструмент»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Гами дієзні до 3-х знаків. Арпеджіо. Акорди.	2	
2	Розвиток технічних навичок у роботі над етюдом.	4	
3	Реалізація художньо-виконавського задуму при виконанні п'єси	2	
4	Робота над твором великої форми	4	
5	Гами бемольні до 3 знаків.	2	
6	Розвиток виконавської техніки. Робота над етюдом.	2	
7	Опанування п'єси шкільного репертуару за 3 клас.	1	
8	Реалізація художньо-виконавського задуму при виконанні	1	

	п'єси		
9	Розвиток виконавських навичок у роботі над поліфонічним твором.	4	
	Разом	22	

6. Теми практичних (семінарських) занять

Модуль «Оркестровий клас»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Виникнення терміну «контрапункт», його значення в оркестровій грі. Акомпанування в контрапунктичному стилі.	4	
2	Складна фактурна і темброва змінність, поліфонія пластів, багаті технічні засоби оркестрової поліфонії.	2	
3	Прийоми імітаційної поліфонії – антифони, прості, канонічні, прямі та обернені імітації, з ритмічним збільшенням і зменшенням, а також стретти, фугато.	2	
4	Імітації, що динамізують розвиток, сприяють накопиченню енергії в напружених рухах до кульмінацій, темброво-регістровий контраст голосів, що сприяє їх рельєфному звучанню.	2	
5	Фактура оркестрової тканини. Використання різних видів фактури ударною групою інструментів в оркестрі.	2	
6	Різновиди групи ударних інструментів та їх значення в оркестрі.	2	
7	Зміст різножанрових музичних творів (полька, вальс, марш). Розумування різножанрових музичних творів. Робота в партіях над штрихами та динамічними відтінками.	2	
8	Розкриття художньо-образного змісту творів різних жанрів.	2	
9	Знайомство з музичними творами українських композиторів М.Лисенка, М. Скорика, М. Виятика.	2	
10	Вивчення та виконання музичних творів українських композиторів.	2	
11	Розвиток техніки правої руки.	2	
12	Напрями розвитку кистьової гри на народних інструментах: репетиційні прийоми, невеликі пасажі, в яких чергуються штрихи легато і стакато, стрибки, короткі фігури, нескладні стакатні рухи у партіях окремої руки, а іноді обох рук. Розвиток кистьової вільності пальцевої швидкості, що сприяє об'єднанню у кожній п'єсі елементів рухливого легато і легкого стакато.	4	
13	Поняття динаміки на музичному інструменті. Градації динаміки в оркестрі.	4	
14	Робота над динамікою в оркестровому звучанні. Оволодіння штриха стакато та легато, вміння виконувати їх на	2	

	достатньо-професійному рівні. Гра різноманітних штрихових комбінацій.		
15	Сучасні специфічні прийоми гри на оркестрових інструментах: вібрато, глісандо, портаменто, фрулато та інші.	4	
16	Характерні види нетрадиційних специфічних прийомів гри на оркестрових інструментах.	2	
	Разом	40	

7. Самостійна робота

Модуль «Основний музичний інструмент»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Гами дієзні до 3-х знаків. Арпеджіо. Акорди.	5	
2	Робота над етюдом: Ескізне вивчення етюдів. Робота над технічними труднощами виконання, фразуванням, динамічними відтінками.	3	
3	Музична термінологія. Читання з листа легких пісень шкільного репертуару.	1	
4	Складання художньо-виконавського аналізу п'єси. Знаходження зручної аплікатури.	3	
5	Робота над твором великої форми. Ознайомлення шляхом читання з листа з тими частинами сонати, які не будуть виконуватися у концертному варіанті. Прослуховування твору у виконанні видатних музикантів.	3	
6	Опанування п'єси шкільного репертуару за 2 клас. Характеристика засобів виразності. Складання художньо-виконавського аналізу п'єси. Створення власної концепції виконання.	3	
7	Гами бемольні до 3 знаків. Арпеджіо. Акорди.	5	
8	Розвиток виконавської техніки. Робота над етюдом. Ескізне вивчення етюдів.	2	
9	П'єса шкільного репертуару за 3 клас. Характеристика засобів виразності. Складання художньо-виконавського аналізу п'єси.	3	
10	Складання художньо-виконавського аналізу п'єси. Знаходження зручної аплікатури.	5	
11	Поліфонічний твір. Подолання технічних труднощів у поліфонічному творі. Ознайомлення з різними редакціями твору. Знайомство з уртекстом. Створення власної концепції виконання.	5	
	Разом	38	

Модуль «Оркестровий клас»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Виникнення терміну «контрапункт», його значення в оркестровій грі. Акомпанування в контрапунктичному стилі.	4	
2	Складна фактурна і темброва змінність, поліфонія пластів, багаті технічні засоби оркестрової поліфонії.	5	
3	Прийоми імітаційної поліфонії – антифони, прості, канонічні, прямі та обернені імітації, з ритмічним збільшенням і зменшенням, а також стретти, фугато.	7	
4	Імітації, що динамізують розвиток, сприяють накопиченню енергії в напружених рухах до кульмінацій, темброво-регістровий контраст голосів, що сприяє їх рельєфному звучанню.	4	
5	Фактура оркестрової тканини. Використання різних видів фактури ударною групою інструментів в оркестрі.	6	
6	Різновиди групи ударних інструментів та їх значення в оркестрі.	5	
7	Зміст різножанрових музичних творів (полька, вальс, марш). Розучування різножанрових музичних творів. Робота в партіях над штрихами та динамічними відтінками.	5	
8	Розкриття художньо-образного змісту творів різних жанрів.	6	
9	Знайомство з музичними творами українських композиторів М.Лисенка, М. Скорика, М. Виятика.	5	
10	Вивчення та виконання музичних творів українських композиторів.	6	
11	Розвиток техніки правої руки.	5	
12	Напрями розвитку кистьової гри на народних інструментах: репетиційні прийоми, невеликі пасажі, в яких чергуються штрихи легато і стаккато, стрибки, короткі фігури, нескладні стакатні рухи у партіях окремої руки, а іноді обох рук. Розвиток кистьової вільності пальцевої швидкості, що сприяє об'єднанню у кожній п'єсі елементів рухливого легато і легкого стаккато.	4	
13	Поняття динаміки на музичному інструменті. Градації динаміки в оркестрі.	4	
14	Робота над динамікою в оркестровому звучанні. Оволодіння штриха стаккато та легато, вміння виконувати їх на достатньо-професійному рівні. Гра різноманітних штрихових комбінацій.	5	
15	Сучасні специфічні прийоми гри на оркестрових інструментах: вібрато, глісандо, портаменто, фулато та інші.	5	
16	Характерні види нетрадиційних специфічних прийомів гри на оркестрових інструментах.	4	
	Разом	80	

8. Методи навчання

- словесні (бесіди, дискусії, пояснення, проблемного пояснення);
- ілюстративні (показ, демонстрація, спостереження);
- пояснювально-ілюстративні (поєднання викладачем пояснень з ілюстрацією прийомів);
- репродуктивні (відтворення студентами виконавських дій викладача або іншого виконавця);
- використання технічних засобів (аудіо- та відео- запис, програмного комп'ютерного забезпечення тощо);
- репродуктивно-варіативні (видозмінене відтворення запозичених виконавських дій);
- креативні, творчі (створення студентами оригінальних варіантів інтерпретації музичних творів, опанування навичок імпровізації тощо);
- проблемно-пошукові (самостійний пошук студентами засобів і способів розв'язання проблемних ситуацій у процесі виконання навчальних завдань);
- проектування (створення власного проекту роботи над музичним твором);
- метод самоаналізу (формування у студентів навичок самоаналізу та самостійного коригування своїх навчальних дій);
- комплексні методи (на основі інтеграції знань з інших фахових дисциплін у процесі інструментальної підготовки).

9. Методи контролю

Аудиторне та аудіо-прослуховування, перегляд відеозаписів, академічний концерт, опитування (індивідуальне, фронтальне та комбіноване).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти впродовж семестру відбувається за накопичувальною системою на основі внутрішньої університетської 100-бальної шкали.

Кожний модуль навчального курсу оцінюється окремо, загальна оцінка вираховується як середнє арифметичне підсумкових балів, отриманих з «основного музичного інструмента» та «оркестрового класу». Якщо принаймні за один із цих модулів здобувач освіти отримує нижче 50-ти балів, результати вивчення усього курсу вважаються незадовільними, що зумовлює необхідність його повторного складання, або повторного проходження.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності		Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
78-89	B	добре	
65-77	C		
58-64	D	задовільно	
50-57	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Засоби оцінювання студентів

за модулем «Основний музичний інструмент»:

Поточне оцінювання результатів навчання в межах аудиторної та самостійної роботи, модульний контроль, залік.

Музичні твори, виконані під час сольних виступів у концертних програмах, музичних фестивалях та конкурсах можуть бути зараховані в межах оцінювання окремих тем.

Розподіл балів, які отримують студенти

III семестр

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	40
10*	10	10	10	10	10	

*вказується максимальна кількість балів

Під час модульної контрольної роботи студенти виконують:

1. Етюд.
2. Твір великої форми.
3. П'єсу шкільного репертуару за 2 клас.

IV семестр

Поточне тестування та самостійна робота					Екзамен	Сума
Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4			
T7	T8	T9	T10	T11	50	100
10	10	10	10	10		

На екзамені студенти виконують:

1. Поліфонічний твір.
2. П'єсу.
3. П'єсу шкільного репертуару за 3 клас.

Складові оцінки навчальних досягнень здобувачів освіти у відсотковому відношенні в межах максимальної кількості балів за проходження теми, виконання модульної контрольної роботи, або складання екзамену:

- знання напам'ять музичного тексту виконуваних творів	– від 0 до 20%;
- якість звуковидобування	– від 0 до 20%;
- технічна вправність	– від 0 до 20%;
- точна передача стилевих особливостей твору	– від 0 до 10%;
- переконливість виконавської інтерпретації	– від 0 до 10%;
- впевнене й емоційне виконання	– від 0 до 10%;
- артистизм	– від 0 до 10%.
Загалом	– від 0 до 100%.

**Засоби оцінювання студентів
за модулем «Оркестровий клас»:**

Поточне оцінювання гри оркестрових партій на практичних заняттях, оцінка за самостійні домашні завдання, модульний контроль, залік. Музичні твори, виконані у складі оркестру під час виступів у концертних програмах, музичних фестивалів та конкурсах можуть бути зараховані в межах оцінювання окремих тем.

Розподіл балів, які отримують студенти

III семестр

Поточне тестування та самостійна робота								МКР	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	50	100
6	6	6	7	6	6	6	7		

Під час модульної контрольної роботи оцінюється індивідуальне та колективне виконання оркестрових партій всіх творів, передбачених тематичним змістом курсу.

IV семестр

Поточне тестування та самостійна робота								Екзамен	Сума
Змістовий модуль 5		Змістовий модуль 6		Змістовий модуль 7		Змістовий модуль 8			
T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16		
6	6	6	7	6	6	6	7	50	100

На екзамені оцінюється індивідуальне та колективне виконання оркестрових партій всіх творів, передбачених тематичним змістом курсу.

Складові оцінки навчальних досягнень здобувачів освіти у відсотковому відношенні в межах максимальної кількості балів за проходження теми, виконання модульної контрольної роботи, або складання екзамену:

- впевнене читання музичного тексту оркестрових партій – від 0 до 20%;
 - якість звуковидобування – від 0 до 10%;
 - технічна вправність – від 0 до 10%;
 - точна передача стилевих особливостей твору – від 0 до 10%;
 - переконливість виконавської інтерпретації – від 0 до 10%;
 - впевнене й емоційне виконання – від 0 до 10%;
 - артистизм – від 0 до 10%;
 - володіння навичками колективної гри (ритмічна синхронність, артикуляційна, динамічна і темброва узгодженість, слуховий контроль) – від 0 до 10%;
 - розуміння функції своєї партії у загальному звучанні твору – від 0 до 10%.
- Загалом – від 0 до 100%.**

11. Методичне і технічне забезпечення

Акустичні музичні інструменти, звукопідсилювальна апаратура, методична література, друковані та електронні нотні матеріали, аудіо- та відео-записи. Персональний комп'ютер з програмами для запису та редагування музичних творів.

12. Рекомендована література**Базова**

1. Бродський Г.Л., Горбенко О.Б., Сметана С.О. Оркестровий клас : навчально-методичний посібник. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2016. 328 с.
2. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до професійної діяльності. Навчально-методичний посібник. Київ: КУ.ім. Б.Грінченка, 2016. 161с.

3. Генкин А.А. Эстетические основы «чистого» пианизма в этюдах и упражнениях Карла Черни: монография. Харьков: Мачулин, 2019. 304 с.
4. Гризоглазова Т.І. Методика навчання гри на фортепіано: навчальний посібник. Київ: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2018. 169 с.
5. Гринчук І.П. Методичні аспекти роботи над зразками жанру мініатюри у класі фортепіано: Методична розробка. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2018. 2018. 53 с.
6. Михалюк А. М. Формування виконавської культури майбутніх учителів музики засобами українського фортепіанного мистецтва : навчально-методичний посібник. Київ: Ліра-К, 2016. 220 с.
7. Новосядла І.С. Методологія викладання спеціального інструмента (фортепіано) у вищому навчальному закладі: методичні рекомендації для організації самостійної роботи студентів за напрямом підготовки 014.13 «Середня освіта (Музичне мистецтво)» Івано-Франківськ: Ярина, 2017. 28 с
8. Основи викладання гри на фортепіано : [навчальний посібник до курсів «Музично-інструментальне виконавство», «Основний музичний інструмент», «Виконавське мистецтво», «Історія і методика вищої мистецької освіти» / Укл. Стотика І. Г., Власенко Е. А. Мелітополь, 2020 р. 93 с.
9. Шукайло В. Ф. Шлях до майстерності піаніста: навчально-методичний посібник. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2017. – 206 с.
10. Ященко І.А. Методика викладання гри на спеціальному інструменті : метод. рек. для студ. спец. 6.020204 «Музичне мистецтво». Луганськ : ДЗ «ЛНУ ім. Т. Шевченка», 2015. 103 с.

Допоміжна

1. Барсова І. Книга про оркестр. Київ: «Музична Україна», 1981. 206 с.
2. Богданов В. Історія духового музичного мистецтва України. Харків, 2000. 254 с.
3. Гуцал В. Грає оркестр українських народних інструментів. Київ : «Мистецтво», 1978. 134 с.
4. Косенко П.Б. Основи класичної техніки гітариста: метод. рек.. Київ : Муз. Україна, 2013. 44 с.
5. Михайлова Н. П. Особливості формування педагогічної майстерності студентів-піаністів у музичному вчз: Одеса: Астропринт, 2014. С.136
6. Пятигорский В.М. Система скрипичной техники: учебно-метод. Пособие. В 2-х ч. Часть I. Теория. Методические указания. Киев : Кафедра, 2011. 120 с.

7. Фоміна Т. М. Сильові принципи фортепіанного виконання і можливості індивідуальної виконавської інтерпретації: навч. посіб. Одеса: Астропринт, 2014. 136с.
8. Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу. Харків : Держ. вид-во України, 1930. 287 с.
9. Classical & Fingerstyle Guitar Techniques by David Oakes. – Hal Leonard Corporation, 2000. – 59 p.
10. Gerard Charlie. Improvising Jazz Trumpet. New York: Amsco Publications, 2003. 80 p.

13. Інформаційні ресурси

1. <https://dspace.bdpu.org/>
2. <https://library.bdpu.org/>
3. <http://www.dls.kherson.ua/dls/Library/LibdocView.aspx?id=3f8c5870-0c75-49b5-90a3-6f95f71711b5>
4. <https://www.musicaneo.com/>
5. <http://www.musicfancy.net/uk/sheet-music-archive-ua>
6. <http://www.nbu.gov.ua>
7. <http://notes.tarakanov.net/>
8. <http://www.sheetmusicarchive.net/>